

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 12. Cur nudi baptizarentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

aggregavit. Sic enim scribit; cum ergo in magna
 locutione effemus, industrius ille, diuinitus inspira-
 tus, ait nobis, erigite illum, & exiite. erexitur itaq;
 cum magno labore illum, erectumque tenentes exui-
 mus. Industrius autem ille implens ambas manus
 sua arena, tertio effudit super caput eius, dicens ita:
 baptizatur, &c. quod à Nicephoro quoq; Cal-
 listo traditum est lib. 3. histor. Eccles. cap. 37. his
 verbis: illi itaque detractus homini vestibis, arena,
 qua ibi erat, pro aqua vsi, in nomine Patris, & Filij,
 & Spiritus sancti, tertium arena in eum coniecta,
 baptizarent. Neque vero hæc testimonia ad-
 duxi, quasi illud verum baptismum fuisse, cui-
 quam persuaderi velim. Certum enim est, sine
 aqua baptismum confici non posse. Verumta-
 men, cum illi, verè baptismum agere, ac statas
 ceremonias obseruare, in animo fuerit, sicut
 ex contextus serie, & ipsa triplici effusione col-
 ligitur: quanquam opinione falsus est, tamen
 ex recepta consuetudine Hebræum exuisse,
 contendo.

Cur nudi baptizarentur.

CAP. XII.

Qvod facilius omnes intelligent, si causas, Nuditas in
 quare nudi abluerentur, mecum attentè baptismo
 considerarint. Plures autem numerari pos- significabat
 sunt: quarum prima est, veteris hominis, hoc veteris ho-
 est, impuritatis vltro conceptæ, & peccati na- minis de-
 turæ insiti depositio. Siquidem miserum homi- positionē.

num genus, propter primi parentis crimen
 ipsa conceptione contrahit labem, & proci-
 uitate incredibilem ad peccandum, quae
 omnia scelera, & flagitia impellit: per bap-
 tum autem Spiritus sancti virtute omnis pro-
 peccati macula, & turpitudine interius eicitur: in
 in nos diuina virtus, & gratia diffunditur, qua
 nos ad omnia Christianae pietatis officia pro-
 tos, atque idoneos reddit. Vt igitur, quae
 hoc sacramento occulta Dei virtute efficien-
 tur, facilius intelligere possemus, Christianae
 religionis signiferi, atque duces statuerunt, ut
 ea ipsa virtus, nuditatis signo, quae interuen-
 mutationem significat, omnibus testata esse-
 De quare operae pretium fuerit Cyrilli Hiero-
 solymitani locum ex catech. 2. mystagog.
 inlerere: statim igitur ut ingressi essis, vestem ex-
 fis: quod quidem exuti hominis antiqui conuer-
 bus suis imago fuit. Simile quid apud Ambro-
 sium memini legisse: nam explicans illud A-
 postoli ad Coloss. 2. in expoliatione corporis uer-
 ma cum ipso sepulti in baptismo, causamque re-
 dens, quare in baptismo exuerentur, ita in-
 quit: illic enim vetus homo deponitur, & nouus
 sumitur. Idem S. Ioannes Chryostomus figu-
 ficare voluit homil. 6. in eundem locum, ut
 de renunciatione, & solenni fidei professione,
 quam in baptismo edimus, cum Diabolo, &
 Christo sic loquitur: abrenunciamus tibi satanae,
 & tibi nomen damus, & in tuorum militum nomi-
 rum adscribimur Christo. haec omnia sunt passim
 conueniens: illic seruus agit cum domino, hic amicus
 cum amico, aduenit Deus, & hic nuditas, & hic

multas, sed illic quidem cum peccasset, nudatus fuit,
 quoniam peccavit: hic autem nudatur, ut liberetur:
 exiit ille gloriam, quam aliquando habuit, nunc ve-
 terem exiit hominem, &c. Quo etiam spectant
 Severi Alexandrini verba lib. de baptis. cum
 Deum, perennem bonitatis fontem, pro bap-
 tizandis ita precatur: exue ab eis veterem illum,
 qui corrumpitur concupiscentis erroris, & eos indue
 illi, qui renouatur, velut agnitione tui. Nec alia
 sententia fuit Contemplatoris in S. Dionys.
 Areop. cap. de bapt. dum eius arcana, & cere-
 monias explicans, ait: fieri non potest, ut eorum,
 que maxime contraria sunt, aliquis simul sit par-
 ticipet: neque ut is, qui cum uno aliquid commercij
 habuit, diuisas, distinctasque vitas habeat: si modo
 primam vnus communionem, societatemque obtineat,
 sed spoliatus sit necesse est omnibus vnus diuisioni-
 bus, id quod signorum traditio praeclarè, atque ob-
 scure significant, cum eum, qui accedit, quasi superiori
 vita exiit, & ad extremos illius habitus expoliauit.
 quod si etiam exempla ad id probandum con-
 querere placet, & ex iis, qui baptizati sunt, con-
 silij sui rationem sciscitari, facile patebit, S. Ba-
 silij Magni non aliam mètem fuisse: cum bap-
 tizandus vestem exiit: sicut Amphiloehius de
 vita ipsius narrat his verbis: petebat à Deo aliquod
 sua fidei signum ostendi: surgensque cum tremore,
 suis se vestibus spoliat, vnaque cum illis veterem
 exiit hominem. Secunda vero est, quod pecu-
 nitæ, & diuitiis maxime mortalium animus in-
 habitat: ut propterea difficilior indies aditus
 ad beatam civitatem reddetur. Quare visum
 est sanctis Patribus, huic morbo medicinam

Nuditate
 baptizandi
 admone-
 bantur, ut
 ab auaritia
 abstineret.

facere, & quo a terrenis cupiditatibus hominum mens auocaretur, baptismi sacramentum quod Christianæ disciplinæ initium est, nudum subiici voluerunt, ex ea forma, & habitu vitæ instituendæ rationem postmodum sumpturos. In quam sententiam clare S. Hieronymus scribit *term. 10. ideo nudi in sacris mur, nudi etiam accedimus ad lauacrum, ut quoque, & expediti ad cæli ianuam properemus, autem incongruum, & absurdum est, ut, quem dum mater genuit, nudum suscipit Ecclesia, dicitur trare vel in cælum: Et S. Bernardus *term. ad paupertate, non aliter suis monachis terribilium manarum despicientiam suadere conatur, nuditatis eorum, qui baptizantur, & natiuitur, exemplo. loquitur enim: non ideo venimus ad monasterium, ut in deliciis in eo vivamus, sed vigilando, orando, ieiunando, psallendo, caritative, sarrarium nostrum dimicando, ad regnum nobis paratum, Christo adiuuante, perueniamus. nam uel nudi nascimur in hoc seculo, nudi etiam accedimus ad baptismum, ut nudi, & sine impedimento perueniamus ad cælum.* Tertia causa fuit, ut Christiani similitudinem, qui pro nobis passus est, quam humana imbecillitas patitur, in nobis exprimeremus. Virtus enim, quæ ex passione Christi manat, hoc est, gratia, quam ille nobis in arca crucis meruit, per baptismum præcipue, quasi per alueum quendam, in nos derivat. Atque ita Christianæ religionis magistri ad rem nostram pertinere censuerunt, si quo habitu Christus Dominus suæ passionis fructum huius sacramento impertiuit, eodem etiam hominibus*

Tertia nuditatis causa, ut Christi in cruce patientis similitudo exprimeretur.

ad illum capiendum accederent, vt pium, re-
 golumque mœrorem ex acerbitate Domi-
 nicæ passionis præ pietate intimè concipere,
 eoque omni deuotionis officio, atque adeo
 salutariibus lachrymis certatim exprimere co-
 narentur. Id vero ex S. Cyrilli Hierosolymita-
 ni profluxit fonte apud quem catech. 2. mystag.
 sic legimus: atque ita exuti, eratis nudi, imitantes
 & tu hoc eum, qui in Cruce nudatus fuerat, Christi:
 quæ ille nuditate principatus, & potestates huius sa-
 culi soluit, & magna confidentia in ligno de illis
 triumphauit. Sed quarta etiam causa accedit,
 cuius baptizandorum nuditas apta, & conueniēs
 videri posset: nimirum vt memores homines
 essent ingentis beneficij. quod à Deo per bap-
 tismum consequuntur. Nam constat, primum
 parentem, principemque humani generis,
 priusquam Dei præceptum, tentationis fluctu
 ageretur, violaret, & leuissimam peccati mercede
 Diabolo se in miserissimam seruitutem addice-
 re, nudum in paradyso fuisse. Quocirca, vt in-
 telligeremus, homines, cum vitali fonte ablu-
 untur, Dei gratiam adipisci, & eum statum ob-
 tinere, quem, nisi Adam peccauisset, perpetuo
 habuissent: placuit ad baptismum nudos, eo-
 dem habitu, quo ille ante peccatum fuit, acce-
 dere. Cuius rei mihi Author est idem Cyrillus
 Hierosolymitanus catech. 2. mystag. cum sub-
 dit: *rem admirandam, nudi fuisse in conspectu om-
 nium, & non vos pudebat, reuera enim in hoc pro-
 ceplati Adam ferebatis exemplum, qui nudus in
 Paradyso fuit, & tamen nullo afficiebatur pudore.*
 Præterea aliam etiã iustissimam fuisse causam

Quarta nu-
 ditatis ratio
 vt signum
 esset, bap-
 tizatos Dei
 gratiam
 adipisci.

nuditatem in baptismo statuendi, ex S. Chry-
sostomo homil. 6. in cap. 2. Epist. Paulinae Col-
lossi colligi potest: ubi nuditatem Adæ, & quæ
in baptismo erat, declarans, vtrique dicitur
rationem assignat: *aduenit, inquit, Deus pro
nuditatis, & illic nuditas: sed illic quidem propter
cassum, nuditatus fuit, quoniam peccavit: hic
nudatur, ut liberetur.* Hac quippe nuditate
tam homines fatebantur, se diuina gratia,
omnibus donis spiritalibus spoliatos esse:
ab hac nuditate liberati, per sui demissionem
cælestibus donis, ac gratia cumulati impo-
rentur.

Quinta
nuditatis
causa fuit,
ut nos ante
baptismum
Dei gratia
nudos esse,
demonstra-
rent.

*Baptizandi à quibus exuerentur, & quando
persisterent; de que initio, & causa nudi-
tis abroganda; & ubi illa
etiam nunc daret.*

C A P. XIII.

ESt autem hoc loco diligenter à lecto-
re obseruandum, diuersa ratione sexum
malem, ac fœmineum vestibus exutum fuisse.
Nam mulieres, quo pudicitia, & honestas
consulerent, sine ministri opera, sibi ipsas
vestem auferre solent. Quod indicauit S. Grego-
rius Epist. supra citata ad Bonifacium Pontifi-
cem de tumultu à Theophilo contra se extor-
to, in hæc verba: *mulieres, quæ intra Ecclesiam
baptizarentur, sese veste nudauerant, per id tem-
poris nuda fugiebant, metu acerbißima huius conuen-*

Mulieres
sine mini-
stro exue-
bantur.